

РЕШЕНИЕ

№ 80

гр. * 10.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – * IV-ТИ СЪСТАВ ГО, в публично заседание на двадесет и четвърти януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Миглена С. Кавалова Шекирова

при участието на секретаря Ива Д. Г.

като разгледа докладваното от Миглена С. Кавалова Шекирова Гражданско дело № 20211510101584 по описа за 2021 година

Производството е образувано по искова молба, депозирана от Н. П. Б., ., съдебен адрес: * офис № 16 срещу О. Н. М., ЕГН: *****, с адрес: гр. * вх. А, ет. 5, ап. 37, общ. * обл. * с която искова молба са предявени иски с правно основание чл. 240, вр. с чл. 79, ал. 1 и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

Ищцата твърди, че между нея и ответницата е сключен договор за заем на 06.10.2009г., по силата на който заемотелят Н. П. Б. е предоставила в заем на заемателя О. Н. М. сума в размер на 59 670 лв. Пълната заемна сума е предадена на заемателя преди сключването на договора, а същият е послужил като разписка за дадената в заем сума. Съгласно т. 3 на договора заемната сума е следвало да бъде върната в срок не по-късно от 30.06.2018 г. на равни месечни вноски платими в брой. Страните са уговорили размерът на месечните вноски да бъде 500, 00 лв. (петстотин лева), които са платими до 30-то число на месеца, за който се отнася плащането. Впоследствие на 27.08.2014 г. страните са подписали Анекс № 1 към Договор за заем от 06.10.2009 г., съгласно който страните са установили, че към датата на неговото подписване задължението на О. Н. М. по сключения договор за заем възлиза на 23 000 лв.. а останалата част от заетата сума в размер на 36 670 лв. е погасена от заемателя чрез прехвърлянето на недвижим имот в собственост на заемотеля. Имотната сделка е обективизирана в нотариален акт за прехвърляне на недвижим имот срещу частично погасяване на паричен дълг № 38, том II, рег. № 3538, дело № 189 от 27.08.2014 г. на нотариус Д. Г., рег. № 518 на НК с район на действие - Районен съд *. Съгласно подписания анекс цялата остатъчна дължима сума в размер на 23 000 лв. е следвало да бъде погасена от заемателя О. Н. М. в срок до 30.06.2018 г. Въпреки настъпването на падежа на задължението, ответникът е извършил единствено частични плащания в общ размер на 4 940, 00 лева, като е останало да дължи сума в размер на 18 060, 00 лева. Поради неизпълнението от страна на ответника, на 09.09.2019 г. ищцата предявила частичен иск за присъждане на сума в размер на 10 000, 00 лева, представляваща част от дължима сума в общ размер на 18 060, 00 лв. - парично задължение по Договор за заем от 06.10.2009 г. и анекс № 1 към него от 27.08.2014 г. и сумата в размер на 1 187, 44 лв. представляваща част от дължима сума в общ размер на 2 187, 44 лева - законна лихва за забава на основание чл.

86 от 33Д, изчислена за периода от 01.07.2018 г. до 09.09.2019 г. върху сумата в размер на 18 060, 00 лева, който иск е уважен изцяло с Решение от 31.12.2019 г., постановено по гр. д. № 1862 по описа на РС - * което е потвърдено с Решение на № 260133/14.06.2021 г. по в. гр. д. № 163/2020 г. по описа на Окръжен съд- * Предвид горното моли съда да постанови решение, с което да осъди ответницата да ѝ заплати сума в размер на 8 060 лв., представляваща част от дължима сума в общ размер на 18 060, 00 лв. - остатък от парично задължение по Договор за заем от 06.10.2009 г. и анекс № 1 към него от 27.08.2014 г.; сумата в размер на 2 536, 86 лв. - законна лихва за забава, изчислена за периода от 01.07.2018 г. до 06.08.2021 г. върху сумата от 8 060 лв., както и законната лихва върху главницата от 8060, 00 лева, считано от подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане. Претендира разноски.

В срока за отговор на исковата молба е депозиран такъв от ответницата, която изразява становище за неоснователност на предявените искове, като твърди, че никога не е получавала посочената сума от 59 670.00 лева от ищцата, поради което, предвид реалния характер на договора за заем, такъв не е сключен. Твърди, че вместо посочената сума в договора, се е съгласила да ѝ бъде доставяна стока на тази цена, което впоследствие не се е осъществило. Възразява, също така, че посоченият в исковата молба договор за заем е недействителен, тъй като е сключен при условията на измама по смисъла на чл. 27 от 33Д. Не оспорва, че е подписала договора за заем, но единствено поради отправени от ищцата заплахи, закани със саморазправа и психически тормоз на цялото ѝ семейство.

Съдът като взе предвид доводите на страните и като обсъди събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа страна:

Видно от приетия като доказателство по делото Договор за заем от 06.10.2009г., сключен между Н. П. Б., като заемодател и О. Н. М., като заемател, първата е предоставила в заем на втората сума в размер на 59 670.00 лв., като са се уговорили, че заемната сума следва да бъде върната не по-късно от 30.06.2018г. на равни месечни вноски, всяка по 500.00 лв., платими до 30-то число на месеца, за който се отнася плащането.

Съгласно чл. 2 от договора за заем, сумата е била предадена на заемателя в пълен размер преди подписването на договора, като е уговорено, че договорът служи за разписка за дадената в заем сума.

Видно от приетия като доказателство по делото Анекс № 1/27.08.2014г., О. М. е признала за дължим остатък по договора за заем от 06.10.2009г., сумата от 23 000.00 лв., която се задължила да изплати до 30.06.2018г., на равни месечни вноски, всяка по 500.00 лв., платими до 30-то число на месеца, за който се отнася плащането.

Със същия Анекс страните са приели за установено в отношенията си, че останалата част от заетата сума, в размер на 36 000.00 лв., е погасена от заемателя чрез прехвърляне на недвижим имот в собственост на заемодателя, съгласно Нотариален акт за прехвърляне на недвижим имот срещу частично погасяване на паричен дълг .г. по описа на нотариус Д. Г., с район на д-вие РС-*.

Ищцата признава, че ответницата е направила плащания по договора за заем в размер на общо 4940.00 лв.

Видно от приетия като доказателство по делото Нотариален акт за прехвърляне на недвижим имот срещу частично погасяване на паричен дълг .г., О. Н. М. и В. И. М. са прехвърлили на Н. П. Б. собствеността върху Поземлен имот с идентификатор № 68789.606.189 по КККР на гр. * с административен адрес: гр. * ул. „Места“ № 1, с площ от 762 кв.м., ведно със съществуващата в поземления имот двуетажна сграда с идентификатор № 68789.606.189.1, със застроена площ от 106 кв.м. В пункт II от нотариалния акт е посочено, че описаният недвижим имот се прехвърля на основание чл. 65, ал. 2 от 33Д, за погасяване на част от паричното задължение на прехвърлителите към Н. П. Б., произтичащо от Договор за паричен заем, сключен на 06.10.2009г., съгласно който заемателите дължат на

заемодателя сума в размер на 59670.00 лв., от които с прехвърлянето на недвижимия имот се погасяват 36670.00 лв., а останалата част от заемната сума в размер на 23 000.00 лв. остава дължима.

По делото са събрани и гласни доказателства чрез разпита на свидетелите В. И. М. - съпруг на ответницата, М. А., Д. Г. Г. - нотариус с район на действие РС-* и К. Й. К. - управител на клон на „Юробанк“ (придешно наименование „Пощенска банка“) в гр. *.

Свидетелят В. М. сочи, че съпругата му (ответницата) била примамена да подпише процесния договор за заем, като уговорката между нея и ищцата била последната да ѝ доставя стоки на по-ниска цена до размера на заемната сума. Впоследствие Б. доставяла некачествена стока, вследствие на което, през 2014г. отношенията между двете се изострили и през 2014г. с ответницата прехвърлили свой имот на ищцата за погасяване на дължими суми по договора за заем, понеже били заплашвани от нея, защото ответницата не връщала заема.

Свидетелката М. А. сочи, че чувала ищцата да заплашва ответницата във връзка с пари, знае, че ответницата продала къща на ищцата заради процесния договор за заем.

Свидетелката Г. сочи, че познава ответницата О. М., по повод на сделки, които свидетелката е изповядвала в качеството си на нотариус. Относно сделката по прехвърляне на имот за погасяване на задължение по договор за заем, която свидетелката е изповядвала в качеството си на нотариус, споделя, че с нея се свързала собственичката на имота О. М., представила необходимите документи и поискала да бъде изповядана сделката. О. М. споделила на свидетелката, че има задължения по договор за заем и затова, прехвърляйки имота си, ще погаси част от тях, а остатъкът от задължението ще бъде вписан като задължение в нотариалния акт.

Свидетелят К. дава показания, че познава О. М. като клиент на банката, във връзка с дейността ѝ като търговец. Тя имала затруднения с изплащането на кредит към банката, който бил обезпечен, имала няколко договора за кредит с банката, чийто управител на клона в * е св. К. и имала проблем с обслужването им.

Съобразно установената фактическа обстановка, съдът достигна до следните правни изводи:

Съобразно правилата на чл. 154 ГПК, ищцата следва да докаже наличие на облигационни отношения между страните, произтичащи от договор за паричен заем, сключен на 06.10.2009г., изпълнение на задължението си по договора за реално предаване на парична сума в заем на ответницата, както и размера на претенциите си.

Ответницата от своя страна, при доказване на горното от страна на ищцата, следва да докаже наличието на измама по смисъла на чл. 29, ал. 1 от ЗЗД, а именно, че е била подвеждана от ищцата да сключи договора за паричен заем от 06.10.2009г., чрез умишлено въвеждане в заблуждение, както и онези свои възражения от които черпи изгодни за себе си правни последици.

Съгласно чл. 240, ал. 1 ЗЗД, с договора за паричен заем заемодателят предава в собственост на заемателя определена сума пари, срещу насрещното задължение на заемателя да я върне. Простото съгласие между страните относно сумата и предаването на същата е достатъчно за действителността на договора, писмена форма е необходима за доказване на сключване на договор за заем за над 5 000 лв., какъвто е настоящият. Договорът за заем се счита за сключен от момента, в който заемодателят даде, а заемополучателят получи заетата сума или друга заместима вещ, а не от момента на писмения договор или от постигане на съгласието за сделката, независимо от формата на волеизявленията. За уважаване на иска за връщане на сумата, съгласно чл. 154, ал. 1, ГПК ищецът носи главна и пълна доказателствената тежест за установяване на релевантните факти: съществуване на заемно правоотношение между страните, предаване на паричната

сума от заемотателя на заемателя, изискуемост на задължението за връщане. При оспорване на иска, ответникът следва да докаже възраженията си: че средствата са дадени на друго основание; че е налице порок на вО.та; че задължението е погасено и други факти съобразно характера на въведените възражения срещу иска /в този смисъл Решение № 546 от 23.07.2010 г. на ВКС по гр. д. № 856/2009 г., IV г. о./.

Съгласно практиката на ВКС, обективизирана в Решение № 128 от 18.10.2017 г. на ВКС по гр. д. № 5372/2016 г., III г. о. , Решение № 123 от 2.05.2012 г. на ВКС по гр. д. № 959/2011 г., III г. о. , Решение № 546 от 23.07.2010 г. на ВКС по гр. д. № 856/2009 г., IV г. о. и др., съдържанието на договора за заем следва да се тълкува според волеизявленията на страните и поетото задължение за връщане на паричната сума, но изявлението за нейното получаване в текста на договора, подписан от двете страни, има свидетелстващ характер. Договорът за заем е сключен, когато заемотателят предаде в собственост на заемателя пари или други заместими вещи, а заемателят се задължи да върне заетата сума или вещи от същия вид, количество и качество. Договорът е реален, защото единият елемент от фактическия му състав е предаването в собственост, а другият елемент - съгласието за връщане. Ако първият елемент липсва налице е обещание за заем, а ако липсва вторият, няма договор и даденото е без основание. Реалният елемент - получаването се удостоверява от заемателя с поемането на задължението „да върне“, а не „да даде“ нещо. Затова в тежест на оспорващия реалното предаване на благо е да установи отрицателния факт на неполучаването. Представеният писмен договор за заем на парична сума, сключен между страните и подписан от тях, в тази част представлява разписка, която е частен свидетелстващ документ, който се ползва с доказателствена сила само когато издателят му удостоверява неизгодни за себе си факти и тогава този документ има силата на извънсъдебно признание и важи срещу своя издател /чл. 180 ГПК/.

В конкретния случай, съдът приема, че съдържащите се в сключения между страните договор за заем от 06.10.2009г. признания за получаване на заемната сума преди подписване на договора, ведно с обещания за връщането ѝ на конкретни дати от задълженото лице, доказват по категоричен начин наличието на валидно възникнали облигационни отношения между страните по сключен договор за заем, по които уговорените суми са били предадени реално на заемополучателя преди подписване на договора. В т. 1, т. 2 от сключения между страните договор е посочено недвусмислено, че заемотателят е предал (в минало време) на заемателя заемната сума преди сключването на договора, като е уговорено изрично, че той (договорът) ще служи като разписка за дадената в заем сума.

Налице е именно такова писмено признание за получаване на процесната сума, обективизирано в подписания между страните договор. По този начин те са констатирали едно вече станало помежду им реално предаване на парични суми, а не са поели задължения за предаване в бъдеще на същите. В тази част подписания между страните договор представлява разписка, която като частен свидетелстващ документ се ползва с материална доказателствена сила, тъй като удостоверява неизгодния за издателя си факт, че процесната сума действително му е била предоставена в заем.

С подписания между страните Анекс № 1/27.08.2014г., О. М. е признала за дължим остатък по договора за заем от 06.10.2009г., сумата от 23 000.00 лв., която се задължила да изплати до 30.06.2018г., на равни месечни вноски, всяка по 500.00 лв., платими до 30-то число на месеца, за който се отнася плащането. Със същия Анекс страните са приели за установено в отношенията си, че останалата част от заетата сума, в размер на 36 000.00 лв., е погасена от заемателя чрез прехвърляне на недвижим имот в собственост на заемотателя, съгласно Нотариален акт за прехвърляне на недвижим имот срещу частично погасяване на паричен дълг .г. по описа на нотариус Д. Г., с район на д-вие РС-*.

Според настоящия състав, направеното от ответницата прехвърляне на имот вместо плащане представлява отново потвърждение на поетото задължение по договора за заем. В

пункт II от посочения нотариалния акт отново е изрично и недвусмислено посочено, че недвижимият имот се прехвърля на основание чл. 65, ал. 2 от ЗЗД, за погасяване на част от паричното задължение на прехвърлителите към Н. П. Б., произтичащо от Договор за паричен заем, сключен на 06.10.2009г., съгласно който заемателите дължат на заемодателя сума в размер на 59670.00 лв., от които с прехвърлянето на недвижимия имот се погасяват 36670.00 лв., както и че останалата част от заемната сума в размер на 23 000.00 лв. остава дължима.

Неоснователно е възражението на ответницата за унищожаемост на договора за заем, като сключен при условията на измама по смисъла на чл. 27, предл. 3, вр. с чл. 29 от ЗЗД. Измамата, така както е регламентирана от чл. 29 ЗЗД, се дефинира като умишлено въвеждане в заблуждение на едно лице с цел то да бъде мотивирано да сключи определена сделка. Фактическият състав на това основание за унищожаемост на договора се свежда до установяване на определени осъществени юридически факти, а именно – формирана невярна представа за действителното положение у лицето, което като страна по сделката, следва да направи волеизявление за сключването ѝ. Това заблуждение може да се отнася до всички елементи на сделката – т.е. до нейното съдържание- съществени елементи или модалитети, а може да е насочено към мотивиране за сключване на сделката. Авторът на измамата следва да съзнава както действията си и тяхната насоченост, така и правните последици от тези действия, а сделката следва да е извършена в пряка причинна връзка с това поведение т.е. да е сключена в резултат на измамата. Като основен критерий за наличие на предпоставките по чл. 29 ЗЗД се определя това, че измамата като основание унищожаемост на сделките, следва така да е опорочила вО.та на лицето, че ако последното би действало съзнавайки действителното положение, никога не би сключило такава сделка. Този сложен фактически състав и съответстващите му юридически факти следва да бъдат установени в хода на съдебното производство, за да е налице обсъжданото основание за унищожаемост на договора. В тежест на ищеца по иска с правно основание чл. 29, ал. 1 от ЗЗД, респективно на ответника, направил възражение за унищожаемост на това основание на договора, чието изпълнение се иска, е да установи изпадането си в заблуждение, както и умишленото предизвикване на това заблуждение от насрещната страна или от трето лице. Следва също да не са настъпили обстоятелства от вида на посочените в чл. 35, ал. 2 от ЗЗД, съгласно която разпоредба договорът се потвърждава, когато страната, която има право да иска унищожението му, го изпълни доброволно изцяло или частично, като знае основанието за унищожаемостта му.

В случая, от събраните по делото доказателства не се установява да е налице фактическият състав на измама по смисъла на чл. 27, предл. 3, вр. с чл. 29 от ЗЗД. Не се установиха твърденията на ответницата, че същата е била въведена в заблуждение от ищцата, което да я е мотивирало да сключи договора. Освен това, дори и хипотетично да се приеме, че е била налице измама при сключване на договора за заем, с частичното изпълнение по договора, направено чрез прехвърляне на собствения ѝ недвижим имот вместо изпълнение на част от дължимите суми, О. М. е направила потвърждение на унищожаемия договор, съгласно чл. 35, ал. 2 от ЗЗД. Не се доказаха твърденията ѝ, че договорът за прехвърляне на имот срещу частично погасяване на дълг, обективиран в Нотариален акт .г. на нотариус Д. Г., е сключен поради отправени от ищцата заплахи. В тази връзка следва да се посочи, че събраните гласни доказателства чрез разпита на св. В. М. – съпруг на ответницата е и страна по прехвърлителната сделка, а чрез разпита на свидетеля нотариус Д. Г. се установява, че при изповядването на посочената сделка О. М. заявила, че има задължения по договор за заем и затова, прехвърляйки имота си, ще погаси част от тях, а остатъкът от задължението ще бъде вписан като задължение в нотариалния акт. Не се ангажират доказателства от ищцата, които да доказват пълно и главно правоунищожителното ѝ възражение за измама по смисъла на чл. 27 ЗЗД.

След частичното погасяване на задължението, чрез прехвърляне на недвижим имот

вместо плащане, и съгласно подписания между страните анекс, дължимата главница по договора за заем е била в размер на 23 000, 00 лв., от които ищцата признава, че ответницата е извършила частични плащания в размер на общо 4 940, 00 лв., а с посоченото по – горе решение на РС- * постановено по гр. дело № 1862/2019г. по описа на РС – * влязло в сила, е уважен предявеният частичен иск предявен срещу ответницата от ищцата за сума в размер на 10 000, 00 лв., представляваща част от общо дължимата сума в размер на 18 060.00 лв., представляваща дължим остатък от главницата по сключения между страните договор за заем от 06.10.2009г., поради което следва да бъде осъдена ответницата да заплати на ищцата сумата в размер на 8 060 лв., представляваща част от дължима сума в общ размер на 18 060, 00 лв. - остатък от парично задължение по Договор за заем от 06.10.2009 г. и анекс № 1 към него от 27.08.2014 г.; както и да ѝ заплати сумата в размер на 1 719, 48 лв. - законна лихва за забава, изчислена за периода от 01.07.2018 г. до 06.08.2021 г. върху сумата от 8 060 лв. (на calculator.bg), както и законната лихва върху главницата от 8060, 00 лева, считано от подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане, като претенцията на ищцата за законна лихва върху сумата от 8 060 лева в размер над 1 719, 48 лева до 2 536, 86 лева или за сумата от 817, 38 лева следва да бъде отхвърлен, като неоснователен.

С оглед изхода на спора и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, ответницата следва да бъде осъдена да заплати на ищцата сторените разноси в производство съразмерно уважената част от исковите – в общ размер на 1 258, 66 лева.

На ответницата се следват също разноси на основание чл. 78, ал. 3 ГПК съобразно отхвърлената част от исковите в общ размер на 77, 13 лева. Възражението на ищцата, направено в хода по същество на делото за прекомерност на размера на адвокатския хонорар на ответника, съдът намира за неоснователно съобразно Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА О. Н. М., ЕГН: *****, с адрес: гр. * вх. А, ет. 5, ап. 37, общ. * обл. * **да заплати на Н. П. Б.,** ., с постоянен адрес: с. * ул. „*“ № 15, общ. * обл. * **сума в размер на 8060 лева,** представляваща част от дължима сума в общ размер на 18 060, 00 лв. - остатък от парично задължение по Договор за заем от 06.10.2009 г. и анекс № 1 към него от 27.08.2014 г.

ОСЪЖДА О. Н. М., ЕГН: *****, с адрес: гр. * вх. А, ет. 5, ап. 37, общ. * обл. * **да заплати на Н. П. Б.,** ., с постоянен адрес: с. * ул. „*“ № 15, общ. * обл. * **сума в размер на 1719, 48 лв.** представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва, начислено за периода от 01.07.2018г. до 06.08.2019г., върху дължимия остатък от главницата по сключения между страните договор за заем от 06.10.2009г. и Анекс № 1/27.08.2014г. към него в размер на 8060 лева, като иска за обезщетение за забава в размер на законната лихва, начислено за периода от 01.07.2018г. до 06.08.2019г. над размера от 1719, 38 лева до пълния предявен такъв от 2 536, 86 лева или **за сумата от 817, 38 лева, ОТХВЪРЛЯ, като неоснователен.**

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК **О. Н. М.,** ЕГН: *****, с адрес: гр. * вх. А, ет. 5, ап. 37, общ. * обл. * **да заплати на Н. П. Б.,** ., с постоянен адрес: с. * ул. „*“ № 15, общ. * обл. * сторените разноси в производството в размер на **1 258, 66 лева съобразно уважената част от исковите.**

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК **Н. П. Б.,** ., с постоянен адрес: с. * ул. „*“ № 15, общ. * обл. * **да заплати на О. Н. М.,** ЕГН: *****, с адрес: гр. * вх. А, ет. 5, ап. 37, общ. * обл. * сторените разноси в производството в размер на **77, 13 лева съобразно**

отхвърлената част от исковете

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Окръжен съд – * в двуседмичен срок от връчването му на страните с въззивна жалба.

Съдия при Районен съд – *: _____